

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10CoCsp/17/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2217214057
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Brišková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2217214057.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Briškovej a členiek senátu JUDr. Zlatice Javorovej a JUDr. Bibiány Ťažiarovej v spore žalobkyne: VOTUM Centrum Odškodnění, a.s., Jezuitská 582/17, Brno, Česká republika, IČO 29193877, zastúpenej: CREDIS Law s.r.o., Radlinského 2, Bratislava, IČO: 35955341, proti žalovanému: G. A., nar. XX. H. XXXX, trvalý pobyt S. J. XXX, zastúpenému: Advokátska kancelária JUDr. Pavel Labáth, s. r. o., Holíčská 3043/13, Bratislava - mestská časť Petržalka, o 3.397,68 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda z 15. októbra 2019 č. k. 5C/34/2017-115, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie r u š í a vec vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudok súd prvej inštancie uložil povinnosť žalovanému zaplatiť žalobkyni sumu 3397,68 eur s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne od 30. mája 2017 do zaplatenia a žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. O výške náhrady trov konania mal rozhodnúť súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku v samostatnom uznesení. Rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 8 ods. 1,2, § 33b ods. 1 písm. c/, § 37 ods. 1, § 52 ods. 1 až 4, § 26, § 27 ods. 1, § 724, § 730 ods. 1,2, § 732 O. z. (Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb. z. v znení neskorších predpisov), § 28 ods.1 písm. b/ ZoR (Zákon o rodine č. 36/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov). Vecne zdôvodnil uzavretou zmluvou o spolupráci pri vybavovaní poisťných nárokov (príkaznou zmluvou) medzi stranami konania (žalovaný v zastúpení svojou zákonnou zástupkyňou - matkou) dňa 22. mája 2015, predmetom ktorej bolo sprostredkovanie vykonania administratívnych a odborných činností (mimosúdne), potrebných pre dokumentovanie, vyčíslenie a uplatnenie nároku príkazcu (žalovaného) na náhradu škody na zdraví a súvisiace nároky vzniknuté príkazcovi v dôsledku poisťnej udalosti (dopravnej nehody). Zmluva bola vopred predtlačená, okrem údajov týkajúcich sa zmluvnej strany príkazcu, poisťnej udalosti a výšky odmeny. Na základe uvedenej zmluvy žalobkyňa zabezpečila pre účely plnenia zo strany poisťovne lekárske posudky o bolestnom, adresovala žiadosti Okresnému riaditeľstvu PZ o stave vyšetrenia dopravnej nehody, Detskej fakultnej nemocnici s poliklinikou v Bratislave za účelom zabezpečenia prepúšťacej správy z hospitalizácie a na základe listín žalobkyňa predložila žiadosť o priznanie náhrady škody poisťovni s vyčíslením výšky pohľadávky 14 157 eur, opierajúc sa o bodové ohodnotenie bolestného, dňa 2. decembra 2015. Zákonná zástupkyňa žalovaného dňa 26. augusta 2016 vypovedala plnomocenstvo žalobkyni, z dôvodu nedôslednosti konania, keď po uplynutí viac ako roka po nehode, plnenie poisťovňou vyplatené nebolo. Žalobkyňa akceptujúc vypovedanie plnomocenstva si voči žalovanému uplatnila podľa článku 6 ods. 6.2 príkaznej zmluvy zaplatenie odmeny vo výške 20% zo sumy, ktorú príkazník do dňa ukončenia zmluvy vyčíslil alebo uplatnil ako nárok príkazcu, s pripočítaním aktuálnej DPH (z uplatneného nároku voči poisťovni, vyčísleného v posudku vo výške 14.157 eur, s DPH), t. j. sumu 3.397,68 eur. Súd prvej inštancie konštatoval, že medzi stranami nebolo sporné že ide o typovú zmluvu, za ktorú sa považuje každá zmluva, bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ide o zmluvy, ktorých obsah stanovuje poskytovateľ služby (najčastejšie na vopred vytlačených formulároch), pričom záujemca nemá možnosť zmeniť obsah predloženého

návrhu zmluvy, ktorý sa len dopĺňa o označenie zmluvných strán, prípadne iné nevyhnutné údaje, ktoré z povahy veci nemožno vyplniť vopred. Z ustanovenia § 730 ods. 1 O.z. vyplýva, že v prípade platnosti príkazu, je príkazca povinný poskytnúť príkazníkovi odmenu, aj keď príkazník nedosiahol požadovaný výsledok. Ak dôjde k odvolaniu alebo inému ukončeniu príkaznej zmluvy, po vykonaní časti úkonov v súlade so zmluvou a ak bola dojednaná odmena, je príkazca povinný poskytnúť príkazníkovi časť odmeny zodpovedajúcej vykonanej práci (§ 732 O.z.). Podľa zmluvy uzavretej medzi stranami konania (článok 4) odmena príkazníka bola určená vo výške 25% z uhradenej sumy odškodnenia, spolu s aktuálnou sadzbou DPH, ktorý nárok mal vzniknúť príkazníkovi momentom uhradenia sumy odškodnenia alebo priamo príkazcovi, subjektom povinným nahradiť nárok v čase trvania zmluvy. Zo strany žalovaného však došlo k zmareniu tejto odmeny, hoci boli vykonané úkony smerujúce k poskytnutiu plnenia (ktorú skutočnosť poisťovňa potvrdila, na základe podkladov poukázala predávok vo výške 2000 eur). Vzhľadom k tomu, že bola dohodnutá odmena pre žalobkyňu za poskytnutie plnenia, bol jej nárok opodstatnený pri predčasnom ukončení zmluvy zavinením protistrany. Dojednanie odmeny v prípade predčasného ukončenia zmluvy, ktoré bolo nižšie ako odmena v prípade trvania zmluvy (hotové výdavky si žalobkyňa nezapočítala), nebolo možné považovať za rozporné so zákonom. Zákonná zástupkyňa žalovaného mala možnosť oboznámiť sa so zmluvnými dojednaniami, avšak nepovažovala za potrebné sa so zmluvou bližšie oboznámiť a bez ďalšieho ju podpísala. Nebol preto dôvod nepriznať žalobkyňi takto dojednanú odmenu pre prípad predčasného ukončenia zmluvy (20% z vyčísleného nároku uplatneného žalobkyňou v poisťovni 14 157 eur), keďže boli vykonané úkony smerujúce k uspokojeniu nárokov žalovaného ako poškodeného. Z dôvodu omeškania žalovaného s plnením dlhu, žalobkyňi prislúchali aj úroky z omeškania. Rozhodnutie o náhrade trov konania súd prvej inštancie odôvodnil ustanovením § 255 ods. 1 C.s.p. (Civilný sporový poriadok č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov), v zmysle ktorého žalobkyňi, ktorá bola v konaní v plnom rozsahu úspešná vznikol nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% voči neúspešnému žalovanému.

2. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalovaný navrhujúc jeho zrušenie a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Odvolanie odôvodnil tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Namietal odôvodnenie napadnutého rozsudku, pretože sa súd prvej inštancie nevysporiadal s viacerými jeho tvrdeniami a nezaujal k niektorým jeho tvrdeniam žiadne stanovisko, ani nevyslovil právny názor. Napadnuté rozhodnutie je preto nedostatočne a nepresvedčivo odôvodnené. Žalovaný poukázal na judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len ÚS SR) sp. zn. IV. ÚS 214/04, IV. US 123/08, IV. US 313/08), keďže jednou z najdôležitejších súčastí práva na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je povinnosť súdu vyrovnáť sa s argumentmi a návrhmi účastníkov súdneho konania. Podľa nálezu ÚS SR sp. zn. I. ÚS 110/07 právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Žalovaný namietal tiež predčasnosť podania žaloby, bez existujúceho právneho titulu. Trestné konanie vo veci dopravnej nehody nie je ukončené a žalovaný nie je poškodeným. Napadnuté rozhodnutie tak zaväzuje žalovaného k zaplateniu odmeny aj v prípade že žalovaný bude uznaný vinníkom dopravnej nehody. Žalovaný tiež poukázal na skutočnosť, že príkazná zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Ustanovenie článku 6.2 predmetnej príkaznej zmluvy predstavuje neprijateľnú a teda nezákonnú zmluvnú podmienku. Vyčíslená a uplatnená suma odškodnenia je potrebné považovať za hypotetickú. Poisťovne predložené lekárske a znalecké posudky dávajú prehľadnosť svojím znalcom a preto bývajú krátené. Súd prvej inštancie zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy, ktorá vychádza len z predloženého lekárskeho posudku a nie zo skutočného odškodnenia. Podľa § 54 O.z. sa zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Podľa § 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa má každý spotrebiteľ právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách. Výška odmeny stanovená v príkaznej zmluve je v rozpore s dobrými mravmi a nezákonná. Žalobkyňa zhromaždila od klienta dokumentáciu, dala vypracovať lekársky posudok a vyčísliť odškodnenie (počet bodov v lekárskom posudku vynásobila hodnotou bodu) a následne dokumentáciu doručila do poisťovne. Ide o tri jednoduché administratívne úkony a preto zmluvná odmena je absolútne neprimeraná.

3. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhla rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdiť. Odvolanie žalovaného neobsahuje uvedenie odvolacích dôvodov. Žalovaný bližšie svoje tvrdenia o nesprávnych skutkových zisteniach nešpecifikoval a bližšie nekonkretizoval ani právnu normu, ktorú údajne mylne aplikoval súd prvej inštancie na zistený skutkový stav. Žalovaný taktiež neuviedol s akými konkrétnymi tvrdeniami žalovaného sa súd prvej inštancie nevysporiadal. Judikatúra Najvyššieho

súdu SR nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Rovnako tak Ústavný súd SR sa vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie (sp. zn. III. ÚS 119/03), keď súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu. Žalobkyňa považuje odôvodnenie napadnutého rozhodnutia za dostatočne presvedčivé a súd prvej inštancie sa v rozhodnutí dostatočným spôsobom vysporiadal s argumentmi žalovaného prezentovanými počas konania. Žalobkyňa si v danom spore uplatňuje odmenu titulom odvolania príkazu žalovaným. Z postupu žalovaného vyplýva však snaha zbaviť sa svojej zmluvnej zodpovednosti, bez akejkoľvek povinnosti plniť odmenu za úkony, ktoré v dobrej viere žalobkyňa pre žalovaného uskutočnila. Žalobkyňa vykonáva pre klientov špecifickú odbornú činnosť, v zložitom procese získavania odškodnenia od zodpovedných subjektov, či ich poisťovateľov. Absencia zmluvného dojednania podľa čl. 6 predmetnej zmluvy by výrazne oslabil právne postavenie žalobkyne, pretože k odvolaniu príkazu (predčasnému skončeniu zmluvy) by mohlo dôjsť v čase, keď si žalobkyňa splnila všetky svoje zákonné i zmluvné povinnosti. V súvislosti s predčasným ukončením zmluvného vzťahu, t.j. predtým ako dôjde k reálnemu poskytnutiu plnenia zo strany poisťovne, odmena žalobkyne sa uplatňuje vo vzťahu k vyčíslenému nároku žalovaného zo strany žalobkyne (predpokladá sa, že nárok žalovaného bude vyplatený v danej výške). Žalovaný bol s výškou odmeny oboznámený v zmysle oznámenie niektorých informácií pred uzavretím zmluvy o spolupráci pri vybavovaní poistných nárokov.

4. Keďže ide o príkaznú zmluvu k jej pojmovým znakom nepatrí dostavenie sa výsledku sledovaného daným príkazom. Príkazca (žalovaný) je povinný poskytnúť odmenu aj keď sa výsledok nedostavil. Preto nejde o porušenie povinnosti žalobkyne, ak jej činnosť neprinesla výsledok, o ktorého dosiahnutie mal žalovaný záujem. Žalobkyňa má preto aj v týchto prípadoch právo na odmenu. Žalobkyňa vykonala všetky úkony smerujúce k poskytnutiu plnenia, ktoré boli zazmluvnené. Pri vyčíslení dojedanej odmeny žalobkyňa nepožadovala iné náklady vzniknuté pri uplatnení nároku a do výšky odmeny nezapočítala ani náklady spojené s liečením, cestovné náklady, vecnú škodu, či odškodnenie prijaté pred uzavretím zmluvy. V zmysle čl. 6 ods. 6.2 zmluvy žalobkyne vznikol nárok na úhrady účelne vynaložených nákladov, vzniknutých do jej ukončenia, ako aj odmeny vo výške 20% zo sumy, ktorú žalobkyňa vyčísliť do dňa ukončenia zmluvy, spolu s aktuálnou sadzbou DPH. Žalobkyňa má za to, že v konaní uniesla dôkazné bremeno, preukázala svoj nárok na odmenu. Žalovaný uvádza tvrdenia o neprijateľných zmluvných podmienkach účelovo. Počas trvania a plnenia zmluvy mu tvrdená neprijateľná zmluvná podmienka neprekážala. Výlučne v dôsledku konania žalovaného došlo k zmareniu účelu zmluvy a žalovaný svojím konaním sleduje zbavenie sa svojej zodpovednosti uhradiť žalobkyne akúkoľvek odmenu za úkony, za ktoré jej prislúcha nárok na odmenu. Žalovaný si musel byť vedomý, že v prípade poskytnutia plnenia prináleží žalobkyne odmena vo výške 25% z poskytnutého plnenia, na ktoré by mu vznikol nárok momentom jeho úhrady. Žalobkyňa zabezpečila pre účely plnenia zo strany poisťovne lekárske posudky o bolestnom, adresovala v žiadosti okresnému riaditeľstvu policajného zboru o stave vyšetrovania dopravnej nehody, Detskej fakultnej nemocnici s poliklinikou v Bratislave, na zabezpečenie prepúšťacej správy z hospitalizácie a predložila na základe dokumentov žiadosť o priznanie náhrady škody spoločnosti Allianz Slovensko, a.s., s vyčíslením pohľadávky 14.157,- eur, opierajúc sa o bodové ohodnotenie bolestného. Žalobkyňa si svoje povinnosti vyplývajúce zo zmluvy riadne a včas plnila, až do jej predčasného ukončenia zo strany žalovaného. Ten znemožnil splniť všetky záväzky vyplývajúce zo zmluvy tak, ako bolo medzi stranami v zmluve dohodnuté.

5. Odvolací súd podľa § 34 CSP po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je možné podať odvolanie (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie obsahuje zákonom stanovené náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), postupom bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné.

6. Podľa § 730 ods. 1 Občianskeho zákonníka, príkazca je povinný poskytnúť príkazníkovi odmenu iba vtedy, ak bola dohodnutá alebo je obvyklá, najmä vzhľadom na povolanie príkazníka.

7. Podľa § 732 Občianskeho zákonníka, ak príkazná zmluva zanikla odvolaním, je príkazca povinný nahradiť príkazníkovi náklady vzniknuté do odvolania, utrpenú škodu, a ak prislúcha príkazníkovi

odmena, aj jej časť zodpovedajúcu vykonanej práci. To platí aj vtedy, ak sa dokončenie príkazného konania zmarilo náhodou, na ktorú nedal príkazník podnet.

8. Podľa § 54 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa

9. V prejednávanej veci súd prvej inštancie konštatoval opodstatnenosť nároku žalobkyne na priznanie časti odmeny v prípade predčasného ukončenia zmluvy zavinením žalovaného, s poukazom na dojednanú odmenu za poskytnutie plnenia zo strany žalobkyne. Súčasne odôvodňoval vznik nároku žalobkyne na uvedenú časť odmeny, ktorá je obvyklá.

10. Ustanovenie § 730 Občianskeho zákonníka upravuje vznik nároku na odmenu príkazcu v dvoch prípadoch, a to alternatívne, ak bola odmena dohodnutá alebo ak je obvyklá (najmä vzhľadom na povolenie príkazníka).

11. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva neurčitý záver, z akého dôvodu vznikol nárok žalobkyne na odmenu, t.j. či bola dohodnutá alebo ak k dohode nedošlo, vznik nároku na odmenu je daný obvyklosťou zaplatiť odmenu príkazníkovi, najmä vzhľadom na jeho povolenie.

12. Ustanovenie § 732 Občianskeho zákonníka reguluje nároky príkazníka v súvislosti so zánikom príkaznej zmluvy odvolaním (ako to konštatoval súd prvej inštancie v posudzovanej veci), pozostávajúce z náhrady nákladov vzniknutých príkazníkovi do odvolania, náhrady utrpenej škody a ak príkazníkovi prislúchala odmena (§ 730 ods. 1 O. z.), prislúcha príkazníkovi aj časť takejto odmeny, a to zodpovedajúca vykonanej práci.

13. Hoci súd prvej inštancie konštatoval, že dojednanie odmeny v prípade predčasného ukončenia predmetnej zmluvy nebolo možné považovať za dojednanie v rozpore so zákonom, zmluvné dojednanie o takejto odmene (čl. 6. bod 2 Zmluvy o spolupráci pri vybavovaní poistných nárokov uzavretej stranami konania ako príkazná zmluva), neposúdil a nevykonal porovnanie so zákonnou úpravou vzniku nároku príkazníka na odmenu v prípade predčasného ukončenia zmluvy podľa § 732 Občianskeho zákonníka (vzhľadom na ustanovenie § 54 O. z.), ako ani neskúmal z hľadiska zákazu neprijateľných zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách podľa § 53 Občianskeho zákonníka, ako aj ostatných zmluvných dojednaní (napr. podľa čl. 2 bod 3 predmetnej zmluvy, podľa ktorého príkazník nie je oprávnený požadovať od príkazcu akékoľvek finančné plnenie - odmenu - vopred pred vymožením odškodnenia, pokiaľ zmluva neustanovuje inak).

14. Súd prvej inštancie správne kvalifikoval predmetnú zmluvu ako typovú spotrebiteľskú zmluvu, avšak zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou uzavretou medzi stranami konania nevyhodnotil z hľadiska rešpektovania zákonného zákazu odchylenia sa zmluvných podmienok v spotrebiteľskej zmluve od zákona v neprospech spotrebiteľa. Spôsob výpočtu odmeny pri predčasnom ukončení predmetnej zmluvy príkazcom podľa čl. 6.2, bol stanovený percentuálne (vo výške 20%) a vychádzal zo základu, ktorým mala byť suma, ktorú príkazník (žalobkyňa) vyčíslil alebo uplatnil ako nárok príkazcu (v danom prípade 14.157,- eur). Zákonná úprava (§ 732 O. z.) umožňuje v prípade predčasného ukončenia zmluvy priznanie časti odmeny, ktorá však musí zodpovedať vykonanej práci. Rozdielny spôsob výpočtu odmeny v prípade predčasného ukončenia zmluvy podľa zmluvného dojednania v čl. 6 bod 2 predmetnej zmluvy, v porovnaní so zákonom stanovenými podmienkami podľa ustanovenia § 732 O. z., ktoré výrazným spôsobom limitujú časť prislúchajúcej odmeny adekvátnosťou vykonanej práci, je zjavný (najmä ak ide o plnenie pred vymožením odškodnenia).

15. Judikatúra Súdneho dvora Európskej únie (napr. v rozhodnutí C-106/89, *Marleasing SA v. La Commercial International d Alimentation SA.*, C-334/92, *Theodor Wagner Mired v. Fondo de Garantia Salarial* alebo C-91/92, *Paola Faccini Dori a Recrep SRL*) dovodila povinnosť vykladať vo svetle komunitárnych noriem nielen ustanovenia národného práva implementujúceho komunitárny predpis (smernicu), ale tiež národné právo ako celok, pričom vnútroštátny súd je povolaný k výkladu národného práva v čo najväčšom možnom rozsahu vo svetle textu a účelu smerníc (tzv. nepriamy účinok smerníc).

16. Východiskom spotrebiteľskej ochrany je faktické nerovné postavenie vo vzťahu k profesionálnemu dodávateľovi a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, vzhľadom na väčšiu

profesionálnu skúsenosť predávajúceho, lepšiu znalosť práva a dostupnosť právnych služieb, ako i možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Spoločným znakom právnej úpravy spotrebiteľských zmlúv je snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť a to formou obmedzenia autonómie vôle. Tá predstavuje elementárnu podmienku fungovania materiálneho právneho štátu, nie je však úplne absolútna a v rámci spotrebiteľských vzťahov je limitovaná princípom ochrany slabšej strany, teda spotrebiteľa, ktorý koná s dôverou v druhou stranu jej prezentovaný skutkový stav (porov. rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/127/2015).

17. Nerovný stav medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom môže byť kompenzovaný iba pozitívnym zásahom, vonkajším vo vzťahu k samotným účastníkom zmluvy (rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie C-240/98 až C-244/98 Oceáno Grupo Editorial, C-168/05 Mostaza Claro).

18. V súvislosti s ex offo súdnou kontrolou zmluvných podmienok je potrebné poukázať aj na Uznesenie Súdneho dvora Európskej únie C-76/10 POHOTOVOSTĚ, s.r.o. proti Iveta Korčkovská, obsahujúce jednoznačnú požiadavku na ochranu spotrebiteľa pred nečestnými klauzulami, a to vždy a za každých okolností. Súdny dvor Európskej únie judikoval, že vnútroštátny súd má aj bez návrhu posudzovať nekalú povahu zmluvnej podmienky (C-40/08 Asturcom Telecomunicaciones). Táto možnosť priznaná súdu sa považuje za nevyhnutnú na zabezpečenie účinnej ochrany spotrebiteľa, najmä s ohľadom na nezanedbateľné nebezpečenstvo, že tento spotrebiteľ o svojich právach nevie alebo má ťažkosti s ich uplatnením (C-168/05 Mostaza Claro, C-473/00 Cofidis).

19. S poukazom na uvedené národný súd musí mať možnosť skúmať neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách a musí ich skúmať ex offo (rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie C-240/98 až C-244/98 Oceáno Grupo Editorial, C-243/08 Pannon GSM).

20. Poukaz na zmluvnú slobodu spotrebiteľa nemôže obstať, pretože takáto sloboda je len iluzórna, keďže zmluvu vo formulárovej podobe pripravuje zmluvný partner spotrebiteľa a s ohľadom na nepomer vo vyjednávacej sile zmluvného partnera a spotrebiteľa je zjavné, že sa spotrebiteľ len s ťažkosťou môže domôcť zmeny vopred pripravených zmluvných dojednaní. V jednotlivých odboroch podnikania postupujú pritom zmluvní partneri spotrebiteľov obdobne a preto spotrebiteľ, ktorý by sa rozhodol nepristúpiť na vopred pripravené zmluvné podmienky, by odsúdil sám seba k životu mimo bežnú spoločnosť, bez využívania jednotlivých služieb. Po spotrebiteľovi nič také nemožno požadovať. Od jeho zmluvného partnera však naopak požadovať možno, aby sa vo svojej činnosti choval voči spotrebiteľovi poctivo (porov. rozsudok Okresného súdu Chebe sp. zn. 15C/410/2009). Dôvera spotrebiteľa v poctivé konanie dodávateľa predpokladá, aby v prípade narušenia súd nahradil zdanlivú (formálnu) zmluvnú rovnováhu faktickou.

21. V odôvodnení napadnutého rozsudku absentovalo posúdenie zmluvného dojednania o vzniku nároku na odmenu v prípade predčasného ukončenia zmluvy aj z hľadiska ustanovenia § 53 Občianskeho zákonníka, teda zákazu zmluvných ustanovení spôsobujúcich značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (tzv. neprijateľné podmienky), ktoré sú neplatné (§ 53 ods. 5 OZ). Porovnanie dojedanej odmeny v prípade predčasného ukončenia zmluvy s odmenou v prípade trvania zmluvy (kvalifikované súdom prvej inštancie ako „nižšie“) bolo neurčité, keďže samotná odmena príkazníka dohodnutá v čl. 4 predmetnej zmluvy prináleží z poskytnutého plnenia (z uhradenej sumy odškodnenia), teda po jeho uhradení (hoci vo výške 25%). Žalovaný sa pritom bránil práve poukazom na povinnosť zaplatiť odmenu aj v prípade nevyplatenia poistného plnenia, ktorou obranou sa súd prvej inštancie nezaoberal. Súd prvej inštancie mal predovšetkým skúmať či bol preukázaný vznik legitímneho dôvodu žalobkyne na zaplatenú časť odmeny v prípade predčasného ukončenia zmluvy zo strany žalovaného (nemohlo obstať konštatovanie, že nebol dôvod nepriznať žalobkyni dojednanú odmenu).

22. Zákon (§ 220 CSP) venuje zvýšenú pozornosť odôvodneniu súdneho rozhodnutia, normovaním obsahových náležitostí. Ide o návod čo má odôvodnenie rozsudku obsahovať, keďže má význam z hľadiska prostriedku kontroly správnosti rozhodnutia, a to zo strany účastníkov konania, ako i vyššieho súdu, ktorý ho bude preskúmať, ale aj zo strany verejnosti.

23. Podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (napríklad sp. zn. I. ÚS 265/05) pokiaľ súd dospeje k rozhodnutiu bez toho, aby sa vo svojom rozhodnutí vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi

skutočnosťami tvoriacimi základ pre toto rozhodnutie, treba rozhodnutie súdu považovať za arbitrárne, teda za rozporné s článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ústavný zákon č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov) a článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach (oznámenie FMZV č. 209/1992 Zb.). Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu (napríklad sp. zn. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04). Súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam (sp. zn. II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04).

24. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napríklad Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A) treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Požiadavky na riadne odôvodnenie rozsudku súdu vo vnútroštátnych podmienkach Slovenskej republiky ustanovuje § 220 CSP. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Ústavne konformným výkladom ustanovenia § 220 CSP pritom treba dospieť k záveru, že s požiadavkami v ňom uvedenými je v rozpore aj úplný, či čiastočný nedostatok (absencia) dôvodov rozhodnutia. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada i so špecifickými námietkami účastníka. Ak ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práva na tento argument (rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 410/03).

25. Súd, ktorý sa vysporiada s argumentáciou strany konania, nemôže ju odmietnuť len pre nesprávnosť, ale musí uviesť, v čom táto nesprávnosť konkrétne spočíva. Základom pre rozhodnutie súdu sú právne normy, ktoré sú na konkrétny prípad aplikovateľné a s ktorými sa súd musí vyrovnáť.

26. S poukazom na vyššie uvedené, rozhodnutie súdu prvej inštancie nezodpovedalo požiadavkám kladeným na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Postrádalo argumentačný základ, ktorého správnosť by odvolací súd preskúmal. Dôvodná bola preto odvolacia námietka žalovaného o nedostatočnom a nepresvedčivom odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie, pričom právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia je súčasťou práva na spravodlivý proces.

27. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie z dôvodu, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane konania, aby uskutočňovala jej procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a tento nedostatok nebolo možné napraviť v konaní pred odvolacím súdom, ktoré nenahrádza prvoinštančné konanie.

28. Povinnosťou súdu prvej inštancie tak bude v ďalšom konaní, v intenciách vyššie uvedených záverov odvolacieho súdu, vyhodnotiť výsledky dokazovania vo vzťahu k spornému zmluvnému dojednaniu upravujúcemu odmenu príkazníka v prípade predčasného ukončenia zmluvy, s prihliadnutím na rozhodujúce skutočnosti, určované hypotézou právnej normy, predovšetkým ustanovenia § 730 ods. 1 Občianskeho zákonníka (upravujúceho prípady vzniku nároku na odmenu príkazníka), ako aj ustanovenia § 732 Občianskeho zákonníka regulujúceho nárok príkazníka na časť odmeny v prípade predčasného ukončenia príkaznej zmluvy.

29. Súd prvej inštancie posúdi predmetnú spotrebiteľskú zmluvu z hľadiska ustanovení právnych noriem na ochranu spotrebiteľa, najmä ustanovenia § 53 O. z. stanovujúceho zákaz značnej nerovnováhy v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, ako aj ustanovenia § 54 O. z., týkajúceho sa preferencie zákonnej úpravy pred zmluvnou úpravou spotrebiteľského vzťahu v neprospech spotrebiteľa.

30. Podľa § 220 ods. 2 CSP súd prvej inštancie jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd prvej inštancie bude dbať tiež na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a

presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada aj so špecifickými námietkami strán konania.

31. Svoj právny záver zdôvodní zo zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzali do úvahy a stranám konania, vrátane žalovaného, dá odpoveď na podstatné a relevantné argumenty, aby riešenie konkrétneho právneho problému bolo jasné a zreteľne dané (porov. rozhodnutia Ústavného súdu napr. sp. zn. II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/07).

32. Podľa § 396 ods. 3 CSP ak odvolací súd zruší rozhodnutie a vec vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

33. Uznesenie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.